

SLOVENŠČINA–8. RAZRED

Navodila za samostojno delo

➤ Četrtek, 28. 5. 2020

TEMA: Razlaga naravnega pojava

➤ **PREGLEJ REŠITVE**, str. 80, naloga 5 (poglavje Vaja dela mojstra).
str. 82–87, nal. 2–9.

5. naloga:

Kar si prejšnji teden napravil v šoli, je že pozabljeno.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Kaj je pozabljeno? Vrsta odvisnika: ~~predmetni~~ odvisnik
osebkov odvisnik

Kdor postane lastnik pametnega telefona, se mora dobro poučiti o njegovih funkcijah.

Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Kaj se mora dobro poučiti?~~ Vrsta odvisnika: osebkov odvisnik
Kdo se mora poučiti?

Teja in Luka sta prišla na prireditev, da bi si ogledala nastop svojega prijatelja.

Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Zakaj sta prišla?~~ Vrsta odvisnika: ~~vzročni~~ odvisnik
Čemu sta prišla? **namerni odvisnik**

Ker je močno deževalo, so odpovedali izlet v Mozirski gaj.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Zakaj so odpovedali? Vrsta odvisnika: vzročni odvisnik

Zdravnik je pregledal Špelo, da bi ugotovil vzrok njenega slabega počutja.

Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Zakaj je pregledal Špelo?~~ Vrsta odvisnika: namerni odvisnik
Čemu je pregledal?

Kaja ni znala pojasniti, zakaj je zamudila na trening.

Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Kaj ni znala pojasniti?~~ Vrsta odvisnika: predmetni odvisnik
Česa ni znala pojasniti?

Bežala sta, kot da bi jima gorelo pod nogami.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Kako sta bežala? Vrsta odvisnika: ~~namerni~~ odvisnik
načinovni odvisnik

Ker je sosedov deček močno kričal, je postal v obraz ves rdeč.

Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Čemu je postal?~~ Vrsta odvisnika: ~~namerni~~ odvisnik
Zakaj je postal? **vzročni odvisnik**

Čeprav smo se dogovorili za točen odhod, Miha tega ni upošteval.

Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Čemu ni tega upošteval?~~ Vrsta odvisnika: dopustni odvisnik
Kljub čemu ni upošteval?

Ker je Svit uspešno zaključil izpite, se je odselil v Ameriko.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Zakaj se je odselil? Vrsta odvisnika: vzročni odvisnik

Če boš samo čakal na priložnost, je sigurno ne boš dobil.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Pod katerim pogojem je ne boš dobil? Vrsta odvisnika: pogojni odvisnik
Pod katerim pogojem ne boš dobil?

2. naloga:

a-naloga:

A Da bi bralec izvedel nekaj o Cerknškem jezeru.

B Da bi bralec občudoval delo Janeza Vajkarda Valvazorja.

C Da bi si bralec predstavljal svet v kraškem podzemlju.

Č Da bi bralec sam raziskal kraški svet.

b-naloga:

Kje bi bilo lahko besedilo objavljeno? Podčrtaj vse ustrezne možnosti.

v berilu za 8. razred/reviji Gea/enciklopediji/učbeniku za naravoslovje/otroški reviji

c-naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Utemeljitev:

Besedilo o Cerknškem jezeru je še vedno aktualno, saj v njem ni zastarelih podatkov (npr. jezero še vedno presiha), tudi podatki (njegova velikost) o jezeru se niso spremenili.

3. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Uvodni odstavek: govori o tem, kaj je o Cerknškem jezeru pred več kot 300 leti zapisal Janez V. Valvasor.

Zaključni odstavek: govori o velikosti Cerknškega jezera.

b-naloga:

A Da bi bralec dobil boljšo predstavo o Cerknškem jezeru.

B Da bi bralec izvedel, zakaj Cerknško jezero presahne.

C Da bi bralcu približal razlago naravnega pojava.

Č Da bi si šel bralec ogledat Cerknško jezero.

4. naloga:

a-naloga:

V zgradbi jezerskega dna je poleg apnenca tudi nekaj drugih kamnin.

DA

NE

Iz vseh izvirov na dnu in ob robu jezera priteka voda vse leto.

DA

NE

Največ dežja pade v drugi polovici pomladi, najmanj pa jeseni.

DA

NE

Po zimi je jezero poplavljeno, poleti pa je kopno.

DA

NE

b-naloga:

Ker Cerknško jezero leži na kraškem polju.

Ker rahlo kisla deževnica topi apnenec.

Jeseni pade največ dežja, zato začne voda izvirati tako iz trajnih in občasnih virov.

Ker požiralniki ne morejo več sproti v podzemlje odvajati vso vodo.

Po zimah z veliko snežnih padavin se sneg tali, zato se gladina vode lahko dvigne tudi spomladi.

Ker je za to obdobje značilno malo padavin.

Posledica tega je, da jezero presahne in do jeseni ostane kopno.

5. naloga:

a-naloga:

Veznik *ker* izraža **vzrok** nekega dogajanja, veznik *zato* pa **posledico** dogajanja.

b-naloga:

- A **Ker** Cerknško jezero leži na kraškem polju, sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.
- B **Posledica tega**, da Cerknško jezero leži na kraškem polju, je, da sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.
- C **Zaradi** lege Cerknškega jezera na kraškem polju sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.
- Č Lega Cerknškega jezera na kraškem polju je **vzrok za to**, da sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.

6. naloga:

a-naloga:

Na primer, 5 glagolov od:

leži, sta zgrajeni, topi, nastane, so, pomeni, priteka, bruha, pade, začne, ne morejo, preplavi, dvigne, požirajo, priteče, ponikne, presahne, ostane

b-naloga:

Glagoli so v **sedanjiku**.

c-naloga:

A Ker pisec govori o dogajanju, ki je potekalo samo v preteklosti.

B Ker pisec govori o dogajanju, ki poteka v tem trenutku, prav zdaj.

Ker pisec govori o dogajanju, ki se ponavlja in poteka ves čas.

Č Ker pisec govori o dogajanju, ki se šele bo zgodilo.

7. naloga:

- 2** fotografija polnega jezera (besedilo popestri, tako je bolj privlačno)
- 1** fotografija praznega jezera (nazorneje si predstavljam jezersko dno)
- 3** risba jezera iz Valvasorjeve knjige (nazorneje si predstavljam velikost jezera)

8. naloga:

A Pripoved o piščevem doživetju.

C Opis dogajanja v naravi.

Razlago nastanka naravnega pojava.

Č Opis predmeta/pojava.

9. naloga:

A Kadar je za drugo polovico pomladi značilno malo padavin, požiralniki požirajo več vode, kot je na novo priteče v jezero.

B Čeprav je v drugi polovici pomladi malo padavin, požiralniki požirajo več vode, kot je na novo priteče v jezero.

Ker je za drugo polovico pomladi značilno malo padavin, požiralniki požirajo več vode, kot je na novo priteče v jezero.

Dno ni posebno ravno, zato je v jezeru mnogo jam, lukenj, dolgih jarkov in gričev.

B Dno ni posebno ravno, če je v jezeru mnogo jam, lukenj, dolgih jarkov in gričev.

C Dno ni posebno ravno, medtem ko je v jezeru mnogo jam, lukenj, dolgih jarkov in gričev.

- REŠI naloge v DZ, **str. 87–88, nal. 10, 11.**
- PREBERI pravilo v rumenem okvirčku (str. 93) in **reši nal. 4 (str. 90–91)**